

Scholten-dynastie centraal in nieuw toneelstuk Waark

Van onze kunstmedewerker
Rudi Kamminga

'Als je kijkt naar de grote, Nederlandse familiebedrijven, zoals Philips, Stork en al die anderen, dan zie je overal hetzelfde patroon: een hardwerkende 'aartsvader', die vanuit het niets een industrieel imperium opbouwt. Daarna komt er een generatie die dat uitbreidt en consolideert, en vervolgens komt de klad erin, het verbreekt onder de verschillende nazaten. Zo ook bij de familie Scholten, ooit door haar aardappelmeel- en strokartonfa-

De familie Scholten drukte rond de eeuwwisseling haar stempel op het economische en sociaal-culturele leven in Groningen. Schrijver Gert Fokkens gaat een toneelstuk maken over Willem Albert, Jan Evert en de andere telgen van deze aardappelmeel-dynastie.

brieken de rijkste familie van de stad en nu helemaal uit beeld verdwenen."

Aan het woord is Gert Fokkens, ooit journalist bij deze krant maar sinds 1978 vooral werkzaam als toneelschrijver.

De Groninger toneelgroep Waark vroeg hem een stuk te maken over deze intrigerende familie. Zijn eerste idee was om grondlegger Willem Albert Scholten (1819-1892) als hoofdpersoon te nemen. Over hem is echter weinig spannends bekend: "Het was een workaholic avant la lettre, een saaie, zuinige man wiens sociale verkeer werd gehandicapt door zijn slechte gehoor en zijn zwaarlijvigheid. Een anekdote vertelt over hem dat hij eens een werknemer in Duitsland voorschreef geen postzegels meer op de brieven te plakken, omdat de boete daarvoor min-

der hoog was dan de porto-kosten."

Zijn zoon Jan Evert, een voor een toneelschrijver veel dankbaarder object, nam het bedrijf over. Jan Evert nam een voor-aanstaande plaats in het Groninger leven in. Hij ijverde bijvoorbeeld voor de aanleg van het Stadspark, en hij had nota bene een maitresse in Den Haag aan wie hij zijn hele vermogen na wilde laten. Daar wisten zijn kinderen ternauwernood via de rechter een stokje voor te steken.

Als Jan Evert in 1900 terugtreedt uit het bedrijf, begint de familie uit elkaar te vallen.

Fokkens: "In mijn stuk wil ik het vooral over deze verbrokkeling hebben. Jan Evert had vijf kinderen, onder wie dochter Margreet die zangeres was en bevriend met onder meer Mengelberg. Deze Margreet werd eind jaren '50, vlak voor haar dood, in volstrekt verwaarloosde toestand aangetroffen in Hotel de Doelen in Groningen door de moeder van VVD-senator Harm van Riel. Hij beschrijft dit in een brief die ik in het archief heb gevonden. De constructie van het stuk is dat ik Margreet terug laat keren naar Villa Gelria aan de Hereweg in Groningen (voormalig

familiebezit, nu in gebruik door projectontwikkelaar Koop/Tjuchem - red.) waar allerlei herinneringen bovenkomen."

Omdat er vooral veel droog archiefinformatie beschikbaar is, zou Fokkens, die vanaf september gaat schrijven aan het stuk, graag in contact willen komen met mensen die leden van de familie zelf hebben gekend en er over willen vertellen. Mensen die willen reageren kunnen hem bellen: 071-156312. De voorstelling van Waark zal in het voorjaar van 1995 gespeeld worden.